

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 14

7. travnja 2016.

cijena 200 Ft

Godišnja skupština udruge Savez Hrvata u Mađarskoj

Foto: Branka Pavić Blažetin

3. stranica

Najbolji iz hrvatskoga

4. stranica

Malouskrsni koncert

10. stranica

U dobrotvorne svrhe

11. stranica

Komentar

Objektivnost i/ili subjektivnost vrednovanja rada narodnosnih samouprava

Nakon stalnih izmjena posljednjih nekoliko godina, čini se da su ustaljena pravila dodjele i obračuna potpore mjesnim i područnim narodnosnim samoupravama. Minimalni je uvjet za dodjelu dodatne potpore prema obavljenim zadaćama četiri sjednice, odnosno zapisnika, i jedne godišnje javne tribine ako ona nije održana u okviru jedne od četiriju sjednica.

Fond za podupiranje ljudskih resursa nedavno je u prvome krugu objavio popis zapisnika sjednica narodnosnih samouprava i dodijeljenih bodova za utvrđivanje potpore za obavljanje javnih zadaća u 2016. godini. U roku od 15 dana od objavljivanja popisa sjednica i na temelju vrednovanja dodijeljenih bodova u prvome krugu, narodnosne samouprave mogu dostaviti svoje dokumentima potkrijepljene primjedbe podupiratelju, koji će najkasnije do 15. travnja objaviti konačni broj dodijeljenih bodova i iznos potpore. Nakon isteka žalbenog roka, utvrdit će se konačni broj bodova te iznos potpore. Unatoč mogućnosti davanja primjedaba na objavljeni popis i broj bodova dodijeljenih vrednovanjem zapisnika, čini se da se primjedbe i dalje uzimaju u obzir samo na popis zapisnika, godišnje javne tribine, a ne i na samo vrednovanje donesenih odluka i ostvarenoga.

Kako nedavno reče predsjednik jedne mjesne hrvatske samouprave, radili su čak i više nego godinu dana prije, što je po njegovu mišljenju vidljivo i u zapisnicima, a dobili su manje bodova. Na upućene primjedbe dobili su odgovor da je vrednovanje obavljeno objektivno prema utvrđenim kriterijima. Međutim, objektivno ili prema objektivno utvrđenim kriterijima nije isto. Nažalost, čini se da objektivnost kriterija ne može spriječiti subjektivnost vrednovatelja. U protivnom kako bi se na više rada moglo dodijeliti manje bodova. Možda i nije tako, ali nemogućnost provjere vrednovanja, budući da samouprava ne može dobiti uvid u samo vrednovanje, bodovanje, ostavlja za sobom određenu sumnju u objektivnost. Utvrđivanje udovoljavanja minimalnim uvjetima nije upitno, ali vrednovanje konkretnog rada, donesenih odluka i ostvarenog rada, neprihvatljivo je bez uvida u vrednovanje. S pravom negoduju oni koji se svesrdno zalažu za svoje zajednice, čine to savjesno, i bez ikakva honorara u svoje slobodno vrijeme.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

Iza godišnje sam skupštine Saveza Hrvata u Mađarskoj. Njezin Statut i danas kao i prilikom utemeljenja Saveza vidi kao udrugu koja djeluje u šest ravnopravnih hrvatskih regija u Mađarskoj, čije je operacijsko tijelo Predsjedništvo (koje se bira svake četiri godine) sastavljeno od predstavnika iz spomenutih šest regija, uz predsjednika i zamjenika predsjednika, a tu je i tročlani Nadzorni odbor. U svakom slučaju, Savez je 2016. godine udruga koja preko HDS-ove Skupštine, s izabраниh 15 zastupnika sa svoje liste uistinu, koja je dala i HDS-ova

proračuna, izvješća o radu, radnoga plana i javne pozivnice na skupštinu, otvorenu za medije. To je učinjeno i ove godine.

Ali kako i sam predsjednik naglašava, ravnopravnost i ono što stoji u Savezovu Statutu kako on djeluje u šest ravnopravnih regija, dobro bi bilo da se i brojčano pokaže.

Nije tajna, reče na skupštini Saveza Hrvata njezin predsjednik, da se „priprema i jedno veliko izdanje o 25 godina rada, u spomen na ljude i događaje, da se ne zaboravi, da prikazemo dio naše prošlosti, ali i one ljude koji su

do danas aktivni. Da predstavimo slikama i riječju što smo ostvarili i damo realnu sliku o 25-godišnjem radu". Vjerujem da će u tom izdanju naći svoje mjesto i rečenica kako na skupštinama Saveza Hrvata održanim 2015. i 2016. godine nijedan od nazočnih nije postavio nijedno pitanje i da su sve točke dnevnoga reda izglasovane jednoglasno. A sigurna sam da se neće moći izbjeći zabilježiti i činjenica da je na skupštini 2016. obznanjeno nazočnom članstvu

kako su se dotadašnja dva člana Predsjedništva odrekla pismenim putem (nisu bili na skupštini) svoga članstva u Predsjedništvu (Baranja i Zala) te da od članova Savezova Predsjedništva, koji predstavljaju regije, jedan član je unprijeđ opravdao svoju odsutnost (Budinje). Skupštinu su sa strane izabраниh članova Savezovih tijela vodili predsjednik i zamjenik predsjednika, predsjednik Nadzornog odbora, a uza stotinjak Savezovih članova, u većini iz Baranje, Podravine i Bačke.

Branka Pavić Blažetin

Skupštinu su sa strane izabраниh članova Savezovih tijela vodili predsjednik i zamjenik predsjednika, predsjednik Nadzornog odbora, a uza stotinjak Savezovih članova, u većini iz Baranje, Podravine i Bačke.

predsjednika sa svoje liste, provodi zacrtanu izbornu politiku. U izornoj godini često se čula krilatica Savezovih dužnosnika „to je politika“ pa se i naglašavalo da je Savez udruga koja ima snažnu političku ulogu. Tim slijedom godišnja skupština spomenute udruge, propisana zakonska obveza čemu Savez, kao i sve udruge za opće javno dobro, treba udovoljiti, svojevrstna bi trebala biti „stranačka“ konvencija. Savez Hrvata u Mađarskoj, udruga, transparentno udovoljava i zakonskim obvezama, javnim obznanjivanjem svojih godišnjih financijskih izvješća, planova

MEDIJSKI CENTAR

Croatica

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija

radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatica.

Godišnja skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj

Najveći problem (ne)uplata članarine i popuna dvaju upražnjenih mjesta u Predsjedništvu

Godišnja skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj ove je godine održana 2. travnja u domu kulture podravskoga Starina. Skupštini je nazočilo stotinjak članova krovne hrvatske udruge u Mađarskoj, mahom prišlih iz Podravine, Bačke i Baranje, samo četvero-petero od malobrojnog članstva iz Gradišća (Petrovo Selo, Koljnof) i Pomurja (Kerestur), a iz Peštanske regije nitko se nije odazvao.

Budući da skupština u zakazano vrijeme nije imala kvorum, ona je s istim dnevnim redom na istome mjestu sazvana pola sata kasnije kako je to naznačeno i u pismenom pozivu.

Zahvalivši na odazivu, uz primjedbu da su neki članovi zauzeti oko kulturno-gastronomске priredbe koja je počela istodobno, predsjednik Joso Ostrogonac naglasio je uz ostalo da je pismeni poziv s potpunim materijalom dostavljen svim članovima, a u cjelini je i javno objavljen putem Hrvatskoga glasnika.

Pošto je jednoglasno prihvaćen predloženi dnevni red, s obzirom da nije bilo ni pitanja ni primjedaba, Skupština, uz kratku usmenu dopunu predlagatelja, bez rasprave, jednoglasno prihvatila je pismeno dostavljena izvješća o radu i financijama, te o neprofitnom djelovanju za 2015. godinu, nadalje plan rada i financija za 2016. godinu (u cijelosti objavljeno u Hrvatskome glasniku broj 12 od 24. ožujka).

Od najvažnijih prošlogodišnjih priredaba predsjednik Joso Ostrogonac izdvojio je obilježavanje 25. obljetnice SHM-a u Baji, te dodao da planiraju objelodanjanje prigodnog izdanja, nadalje Kulturni i gastronomski dan Hrvata koji je održan u Tukulji, te Dan Hrvata u Martincima koji je suorganiziran s Hrvatskom državnom sa-

moupravom. Osim toga u suradnji s drugima ostvaren je niz državnih, regionalnih i mjesnih priredaba. Prošlogodišnja skupština održana je u Pečuhu gdje su prihvaćene izmjene i dopune Statuta, a Savezova tijela, Predsjedništvo i Nadzorni odbor, tijekom godine zasjedali su i odlu-

Ostrogonac naveo je pitanje članstva, odnosno (ne)uplatu članarine. Nažalost, kako reče, često članovi zaboravljaju na uplatu iako im nastoje slati upozorenja, pozive i same uplatnice, a onda im dostavljaju i potvrde o uplati. Imaju i novih članova, ali, nažalost, i onih koji već godinama ne plaćaju, neki već i više od pet

godina. Premda je na sjednicama Predsjedništva više puta potaknuto to pitanje, nisu se koristili ovlastima u Statutu, nisu još nikoga isključili. Stoga je na njegov prijedlog Skupština jednoglasno prihvatila da se, sukladno odredbama Statuta, ovlasti Predsjedništvo da se nakon ponovnog upozorenja isključe svi oni koji već pet godina ne plaćaju članarinu. (Uzgod napominjemo da je prihod od članarine u odnosu na prethodnu godinu, kada je uplaćeno milijun forinta, lani opao za tristo tisuća forinta, op. a.).

Pod zadnjom točkom dnevnoga reda bilo je riječi o personalnim pitanjima. Pošto su se dvije osobe odrekle dužnosti, predstavica Baranje Mirjana Grišnik i predstavnik Pomurja Ladislav Gujaš, upražnjena su dva mjesta u sedmočlanom Predsjedništvu. Budući da regionalni ogranci nisu dali nove prijedloge, narečena dva mjesta popunit će se naknadno, a nove dužnosnike potvrdit će Skupština na idućoj godišnjoj ili izvanrednoj sjednici Skupštine.

Po završetku sjednice predsjednik Joso Ostrogonac pozvao je sve nazočne na Savezov Kulturno-gastronomski dan i programe starinskog «Dravskog proljeća». S. B.

čivali sukladno Statutu.

Kao najveću teškoću predsjednik

Poziv

Udruga baranjskih Hrvata poziva članstvo na sjednicu koja se održava 20. travnja, s početkom u 18 sati u pečuškoj Hrvatskoj školi (Szigeti u. 97). Za dnevni je red predviđeno: personalna pitanja, financijsko izvješće, izvješće o radu 2015., plan rada 2016., proračun 2016., aktualna pitanja i razno. Čekaju se svi zainteresirani.

Završnica Državnog natjecanja srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti

U organizaciji Zavoda za istraživanje i razvoj prosvjete pri Ministarstvu ljudskih resursa, priređeno je Državno natjecanje srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti. U prvom je kolu sudjelovalo šest srednjoškolaca, oni su učenici pečuške i budimpeštanske Hrvatske škole. Prvi, pismeni dio nadmetanja priređen je 18. siječnja 2016., u narečenim ustanovama, a završnica, usmeni dio, 10. ožujka u Croaticinim prostorijama.

Prema postignutim bodovima pravo na sudjelovanje na završnici steklo je troje srednjoškolaca: Ivana Martić i David Almaši iz pečuške Hrvatske gimnazije «Miroslav Krleža», a Timea Kohari iz budimpeštanske Hrvatske gimnazije. Njihove su odgovore vrednovali članovi prosudbenog odbora Stipan Karagić, Tomislav Krekić, na čelu s predsjednicom Timeom Bockovac. Koordinatorica natjecanja bila je suradnica Zavoda za istraživanje i razvoj prosvjete Magdalena Šibalin Kühn. Državno natjecanje srednjoškolaca iz hrvatskoga jezika i književnosti priređuje se svake godine, što znači da još ima zainteresiranih i darovitih hrvatskih gimnazijalaca. Natjecatelji to smatraju obično predmaturom ili prijevremenom maturom, premda se u školama ustrojava tzv. mala matura, a također još i prijevremena matura, što znači da se u jesenskom razdoblju mogu polagati pojedini maturalni predmeti, ali ne i hrvatski jezik i književnost. Natjecanje je do neke mjere u skladu s ispitom zrelosti, među pismenim zadacima ima test pitanja, razumijevanje teksta, pisanje sastavka, raščlamba pjesme i esej pitanja. Pri usmenome dijelu natjecatelji su vukli redni broj, potom pitanja iz književnosti i jezikoslovlja, te su imali dvadeset minuta za pripreme. Među pitanjima ima i onih koji su iz nastavnoga gradiva 12. razreda. Kako za Medijski centar Croatica Timea Bockovac reče, pitanja se svake godine mijenjaju, uvrštavaju, ali su i nadalje u skladu s nastavnim gradivom hrvatskoga jezika i književnosti srednjih škola. Zadovoljna je nastupom hrvatskih gimnazijalaca, te smatra da završnica državnog nadmetanja nije nipošto lak, niti zadatak koji se vrlo brzo i lako rješava. Naravno, natjecatelji su svake godine pomalo uplašeni, imaju tremu, što ne utječe najbolje ni kod kakva ispita. Savjetuje kandidatima da budu pomalo samostalniji, slobodniji kod pojedinih zadataka, da znaju izložiti svoje misli da pruže više subjektivnosti.

Ivana Martić polaznica je 11. razreda pečuške Hrvatske gimnazije «Miroslav Krleža», hrvatski jezik i književnost predaje joj profesorica Jelena Kiš Kolar. Na nadmetanje se prijavila poradi provjere svojih sposobnosti i znanja. Zadovoljna je svojim nastupom, na usmenom dijelu iz hrvatske književnosti vukla je pitanja o razdoblju humanizma i renesanse, iz hrvatskoga jezika pomoću navedenih ulomaka trebala je prepoznati o kojoj je jezičnoj

disciplini riječ. Kaže da je pismeni dio nadmetanja bio težak, ali se dobro snalazila. Ivana aktivno sudjeluje u školskim programima, ima malo slobodnoga vremena. Želi usavršiti svoje znanje iz hrvatskoga jezika i književnosti, stoga je odabrala pečušku Hrvatsku gimnaziju Miroslava Krleže. Voli čitati, darovito crta portrete, humanistički je usmjerena. Bivša je učenica santovačke Hrvatske škole. Poslije uspješne mature želi studirati pravo.

Timea Kohari polaznica je 11. razreda budimpeštanske Hrvatske gimnazije, hrvatski jezik i književnost predaje joj Mirjana Karagić. Zadovoljna je svojim nastupom na završnici nadmetanja, iz hrvatskoga jezika i književnosti vukla je pitanje o razdoblju hrvatskoga realizma, iz hrvatskoga jezika brojeve. Smatra da je prvo kolo bilo malo teže jer je bilo pitanja i iz gradiva 12. razreda. Bila je članicom Literarne i plesne scene svoje škole, ali zbog športskih treninga morala je istupiti. Od ranoga djetinjstva bavila se plivanjem, ali nije htjela sudjelovati na nadmetanjima i osjećala se usamljeno, te i zbog toga se posljednjih godina djelatno bavi odbojkom. Mama joj je odabrala HOŠIG zbog maloga broja učenika po razredima, što pohađa od osnovne škole. Voli tu školu jer je i razred poput male obitelji. Ima li slobodnoga vremena, rado odlazi u kazalište, kino ili crta. Nakon uspješne mature želi studirati na Građevinskom fakultetu.

David Almaši polaznik je 11. razreda pečuške Hrvatske gimnazije «Miroslav Krleža», hrvatski jezik i književnost predaje mu profesorica Jelena Kiš Kolar. Zadovoljan je svojim nastupom na završnici, izvukao je teme na koje bilo kada može odgovoriti: iz književnosti hrvatsku liriku, a iz hrvatskoga jezika pravopis. Nije zadovoljan postignutim postotkom na pismenom dijelu, misli da je bio težak od usmenoga. Prijavio se na nadmetanje da iskusi kako će biti na ispitu zrelosti.

Marljivo se priprema na maturalne ispite u gimnaziji, koju pohađa nekoliko godina. Osnovnu je školu završio u Zagrebu. Već se u hrvatskoj prijestolnici bavio športom, trenirao je rukomet, a od prošle godine tajlandski boks i kick boks. Smatra to dobrim za obranu i koncentraciju, sigurniji je u sebe. U slobodnome vremenu rado odlazi s prijateljima u kino. Nakon maturálnih ispita želi studirati psihologiju i tjelesni odgoj.

Proglašenje rezultata i dodjela nagrada bit će krajem svibnja ili početkom lipnja, u budimpeštanskoj Gimnaziji «Zsigmond Móricz». O tome će hrvatske gimnazije pravodobno biti obaviještene. Čestitamo svim natjecateljima, te im želimo mnogo uspjeha na maturálnim ispitima te u daljnjoj naobrazbi!

Pred odlukom skupštine

Roditelji uz Hrvatski školski centar u Sambotelu

Dani bižu, a Gradišće u jednom poslu posebno stišće vrime. Rič je o Hrvatskom školskom centru, koji bi se morao ganuti u septembru ovoga ljeta u Sambotelu, a nastankom neke nove situacije, čisto drugačije izgleda dosadašnja slika. I od toga je bilo riči na još jednom roditeljskom sastanku 22. marcijuša, utorak, u prostoriji sambotelske čuvarnice „Čarobni dvorac“ u kojoj, sad jur osamnaest ljet teče odgoj i na hrvatskom jeziku, uz ugarski. Ovo mjesto se je smatralo takozvanom bazom budućega obrazovnoga središća Hrvatov u našoj regiji, zato je znamda mnogim služilo za presenećenje ona vist da hrvatskogovoreće djelatnice ove ustanove ne želju sudjelovati u novom projektu Hrvatske državne samouprave.

Uz brojne roditelje su dospili na razgovor Gabor Győrvári, savjetnik za školska pitanja u HDS-u, ujedno i ravnatelj Hrvatskoga vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkoga doma u Pečuhu, kotrigi povjerenstva HDS-a za budučí školski centar, Edita Horvat-Pauković, Laslo Škrapić i Čaba Horvath ter njev pomoćnik Vince Hergović, kot i dopredsjednica sambotelske Hrvatske samouprave, Dora Raffai-Horvat. – Puno je nesigurnosti, zbog toga je razumljivo da su i roditelji u dilemi, hoće li njevo dite biti na dobrom mjestu. Čuda je upitnikov i zato, kad su starina mislili da će dvi odgojiteljice i jedna tetka hrvatske grupe u ovoj čuvarnici nastaviti svoje djelovanje u centru, a one su pred misecdan izjavile na sjednici Odbora za odgoj i obrazovanje u Sambotelu da ne bi volile živiti s tom ponudjenom mogućnošću. Ovo ujedno i to zlame nuje da ako se gane u Školskom centru hrvatski odgoj, po ugovoru Grada Sambotela i HDS-a, svaki roditelj ki se zainteresira za hrvatski odgoj i podučavanje, bit će upućen u centar, a ne u čuvarnicu „Čarobni dvorac“, u kojoj više neće moći funkcionirati hrvatska grupa – je izjavila Edita Horvat-Pauković u uvodu ovoga informacijskoga sastanka, koji je bio već treći u nizu. Vince Hergović je naglasio da mu nije razumljivo, kako su mogle odstupiti od zadaće uprav one, ke su po svidočanstvu slik i člankov u Hrvatskom glasniku, lani još glasale za utemeljenje obrazovnoga centra. Medjutim, kako smo čuli, žitak i borba ide dalje, drugi tajedan su upisi u osnovne škole, a 25. – 26. aprila pak u čuvarnice. Zato su ovput pozvani roditelji da se izjasnu, ki kakovu namjeru ima, suprot svih poteškoć, jer broj mališanov u svakom slučaju je važan faktor. Rečeno je da u medjuvrimenu su Laslo Ostrošić i

njegova hižna družica Žužana napravili web-stranicu budućoj ustanovi, a oni su bili i inicijatori ki su svoje želje i odanost Hrvatskom školskom centru stavili na papiroš i koje pismo su potom potpisali svi roditelji na ovom forumu. To će se dostaviti zastupnikom HDS-a, u zaufanju pozitivne odluke na izvanrednoj sjednici, ove subote, u Petrovom Selu. – Ako nimamo dovoljan broj dice, ova inicijativa pada u pozabljenje i s političke i financijske strane. Medjutim, pinez imamo, dokument za utemeljenje ustanove je potpisan, sve dozvole do 31. majuša moramo nabaviti. Oni ki danas nisu došli, vjerojatno su odlučili da nje ne zanima Hrvatski školski centar, ali ja tako mislim da su još neki roditelji ke moremo uvjeriti da vlašćoj dici osiguraju hrvatski odgoj i hrvatsku nastavu – je rekla dalje Edita Horvat-Pauković. Na pitanje roditeljev je odgovorio iz svojega bogatoga iskustva ravnatelj

pečuške ustanove Gabor Győrvári, ali je brzo dodao, ako nij jakoga znaka za garanciju da ova odluka imat će svoju osnovu i glede budućnosti ter da je vridno aldovati odredjena financijska sredstva svih Hrvatov u ovom orsagu na ov školski centar, onda sve je zaman. Nigdor ne bi volio, ako za tri ljeta ispadne da projekt je neuspješni pokušaj. Ono, što dovidob znamo, je da ova „investicija“ nije prez rizika, ali postoji jedno odlučno sime roditeljev ki svoju dicu od jeseni vidu u Hrvatskom školskom centru. Da li će to biti samo hrvatska grupa u čuvarnici, ili će se moći ganuti i prvi razred u osnovnoj školi, zasad još nije poznato, ali zastupnici HDS-a ovoga vikenda će odlučiti, hoće li dobiti ova regija šansu za utemeljenje davno željenoga Hrvatskoga školskoga centra, ali će morati svi, od prvoga do zadnjega, zdignuti ruke od ovoga projekta.

Baja

Izvanredna sjednica Županijske hrvatske samouprave

O aktualnim zadaćama i programima

U županijskom Domu narodnosti u Baji, 29. ožujka održana je izvanredna sjednica Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Uz članove županijskog vijeća, sjednici su nazočili i stalno pozvani članovi Skupštine Hrvatske državne samouprave iz Bačke, a na dnevnom redu raspravljalo se o aktualnim zadaćama te raznome. Na temelju pristiglih molba, županijsko je vijeće jednoglasnim odlukama dodijelilo potporu za obnovu narodne nošnje školskih folklornih skupina i pjevačkih zborova – Fancaškoj osnovnoj školi i Hrvatskoj samoupravi sela Santova po 120 tisuća, a kačmarskoj školi 100 tisuća forinta.

U nastavku sjednice predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj izvijestio je nazočne o održavanju redovite godišnje skupštine i Kulturno-gastronomskog dana 2. travnja u podravskome Starinu u sklopu „Dravskog proljeća“.

Predsjednica Bačkog ogranka SHM-a Angela Šokac Marković nazočne je upoznala s programima regije i državnim programima za iduće razdoblje. Prema tome, 6. travnja organiziraju zajednički put na državno natjecanje u kazivanju stihova i proze, 9. travnja sudjeluju na HDS-ovoj skupštini u Petrovom Selu gdje će se istoga dana održati Natjecanje u pjevanju za mlade, između ostalog sa sudionikom iz Baje, istoga dana priređuje se i Hrvatski malonogometni turnir u Bačinu, 15. travnja je državna II. Kobasicijada u Pečuhu (najkasnije do 9. travnja mogu se dostaviti uzorci), sutradan, 16. travnja, bajska momčad predstavlja bačke Hrvate na Državnome malonogometnom turniru u Pečuhu. Središnja priredba bačkih Hrvata

Dio nazočnih županijskih i državnih hrvatskih skupština

povodom obilježavanja 330. obljetnice doselidbe bunjevačkih Hrvata – svečanost, znanstveni skup, kulturni program – održat će se na Antunovo u Baji, a prije toga od 1. do 4. svibnja Hrvatska samouprava grada Baje organizira hodočašće u Međugorje i na Bunu gdje je prije nekoliko godina postavljena spomen-ploča. Uz to će na povratku posjetiti i Tuzlu koja je vezana za seobu šokačkih Hrvata. Bački Hrvati sudjelovat će i na Državnome hrvatskom hodočašću koje će se ove godine održati u Baranji, na blagdan Presvetoga Trojstva u marijanskome svetištu na Judu.

Stipan Balatinac

Santovo – uređen Park znanosti i slobode

Spomenik u čast zvjezdoznancu državnoga glasa

Povodom obilježavanja 15. ožujka, mađarskoga nacionalnog blagdana i sjećanja na revoluciju i oslobodilački rat 1848./1849., na Trgu Ustava ispred stare Seoske kuće 14. ožujka upriličena je svečana predaja i posveta spomenika u čast mađarskoga zvjezdoznanca, matematičara, sveučilišnoga profesora, znanstvenika i dopisnog člana Mađarske akademije znanost Gustava Kondora (rođenog Krauze), koji je rođen u Santovu 1825., a umro u Budimpešti 1897. godine. Spomenik je postavljen svesrdnim zalaganjem mjesnog poduzetnika Gabora Varge, ujedno seoskog vijećnika, a s potporom Nacionalnoga kulturnog fonda (NKA) i Seoske samouprave. Nije postavljen samo spomenik, nego je uređen i Park znanosti i slobode. Podsjetimo da je lani na Danu Santovaca u čast 190. obljetnice rođenja priznatoga mađarskoga zvjezdoznanca, geodeta i matematičara te gimnazijskog i sveučilišnoga profesora Gustava Kondora priređena prigodna izložba. Tada je otkrivena i brončana spomen-ploča s reljefnim likom Gustava Kondora, koju je izradio bajski kipar István Harmat, a koja sada krasi postolje spomenika. Kondor se školovao u Baji, Subotici, Segedinu i Pečuhu, a bio je i sudionikom revolucije i oslobodilačkog rata 1848./49., kada prezime Krauze mijenja u Kondor, sudjelujući u mnogim bitkama. Radio je i za Budimsku zvjezdarnicu, posebno se zanimajući za astrometriju. Nakon oslobodilačkog rata zauzimao se za ponovnu izgradnju porušene Budimske zvjezdarnice. Uz to bio je član Mađarskoga prirodoslovnog društva, a izabran je i za člana Njemačkog astronomskog društva. Autor je nekoliko samostalnih knjiga s područja zvjezdoznanstva i brojnih studija koje je objavljivao u onodobnim stručnim časopisima. Manje je poznato da je njegov brat Lajos Kondor (Krauze), također rođeni Santovac, napravio prvi prijevod Mažuranićeva epa Smrt Smail-age Čengića na mađarski jezik.

S. B.

Školsko natjecanje u kazivanju stihova u pečuškoj Hrvatskoj školi Miroslava Krleže

U organizaciji Hrvatske škole Miroslava Krleže, i ove je godine održana uobičajena školska priredba pod nazivom Dani hrvatskoga jezika, od 7. od 11. ožujka. U sklopu Dana priređeno je i školsko natjecanje u kazivanju stihova u osnovnoj školi i gimnaziji u više kategorija, dakako, nakon održanih prednatjecanja po razredima.

Pobjednici u kategorijama nižih razreda

Riječ je o redovitom natjecanju koje škola svake godine organizira prilikom Dana hrvatskoga jezika. Ove je godine to održano u ponedjeljak, 7. ožujka, za osnovnoškolce, a u utorak, 8. ožujka, u popodnevним satima natjecalo se 18 gimnazijalaca. Kao svaki put, slušatelji su imali priliku od recitatora slušati prelijepe pjesme. Natjecanje se odvijalo u nekoliko kategorija: kategorija 1., 2., 3. i 4. razred posebno, te 5. – 6. i 7. – 8. razred. Kod najmlađih u ocjenjivačkom sudu bili su Zoltan Gatai, Danijel Blažetin i Marija Jurjević, a nisu imali lak zadatak. U 1. A razredu prva je postala Dana Filaković, druga Mirjana Maroši, a u B razredu prva je Zora Krizmanić, a drugo mjesto osvojila je Diana Fuchs. U drugom A razredu naprvome mjestu završio je Milan Popović, a na drugome Lotti Andallits, a u B razredu prvo mjesto je osvojio Zsongor Horváth, drugo Emilia Sörös. U 3. razredu prvo mjesto je osvojila Mirjana Jónás, drugo Eliza Czesznak, a treće je pripalo Kati Csökli. U 4. razredu

prvo mjesto je osvojila Irina Eric, drugo Danica Kovač, a treće Borjana Hadžiev.

U kategoriji viših razreda u ocjenjivačkom sudu bili su Mišo Balaž, Jadranka Gergić i Marija Jurjević. U kategoriji 5. – 6. razred na prvome mjestu završila je Dóra Horváth, na drugom Emese Bödő i Vanessza Újházi, a na trećem Dávid Drinóczi. U kategoriji 7. – 8. razred prvo mjesto osvojio je Iván Végh, drugo Sarolta Acsai, a Réka Balogh je osvojila treće mjesto.

Ocjenjivački sud u kategoriji gimnazije u sastavu Boris Kiš, Ana Rea Jeđud i Zsanett Vörös nisu imali nimalo lak zadatak. Svi su se recitatori vrlo vješto pripremili na natjecanje. Najomiljeniji pjesnici od kojih su gimnazijalci odabrali pjesme bili su: Stipan Blažetin (Pomurje, Pjesma sivoj sreći, Jučer sam gledao...), Marko

Dekić (Želja, Sviraj, sviraj tamburice), Dobriša Cesarić (Oblak, Pjesma gorka), Petar Preradović (Kad, Miruj, miruj, srce moje), ali su recitali pjesme i od Vesne Parun, Dragutina Tadijanovića, Vladimira Vidrića, Grigora Viteza, Miše Jelića, Luke Paljetka i Nikole Miličevića.

Pobjednici u kategorijama viših razreda

Učenike i nazočne pozdravila je nastavnica hrvatskoga jezika Janja Živković Mandić. Pobjednik je natjecanja postao učenik 10. razreda Edin Avdić s pjesmom Dobriše Cesarića Pjesma gorka.

Drugo mjesto je pripalo Darku Hahneru, učeniku 9. razreda, koji je recitirao pjesmu Nikole Miličevića Modra elegija. Na trećem je mjestu završila Dorina Haál, učenica 11. razreda, s pjesmom Dragutina Tadijanovića Večer nad gradom. Posebnu je nagradu dobio Medárd Szabadszállási, učenik 11. razreda, koji je recitirao pjesmu Za tebe, moja ljubavi Jacquesa Preverta. Na kraju programa Boris Kiš, predsjednik ocjenjivačkog suda, lektor Odsjeka za kroatistiku Pečuškog fakulteta, priopćio je svoje mišljenje o natjecanju. Rezultate su svi recitatori saznali tek u petak, na kraju ovogodišnjeg Dana hrvatskoga jezika, kada su svi bili nagrađeni vrijednim poklonima.

Pobjednici u kategoriji gimnazije

Luca Gažić
Foto: Ákos Kollár

Izašao nosač zvuka mohačke tradicijske glazbe

Orkestar „Poklade” i Vivien Gráf

Na CD-u je sedamnaest mohačkih pučkih napjeva i pjesama.

Uoči ovogodišnjih poklada izašao je prvi nosač zvuka istoimenoga mohačkog tamburaškog sastava, objelodanjen u izdanju Mohačke udruge narodne umjetnosti (Mohácsi Népművészeti Egyesület), koji je na male poklade, 4. veljače, pušten u prodaju. Posrijedi je snimka uživo, snimljena u mohačkoj Osnovnoj umjetničkoj školi Lajosa Schneidera. Snimak i doradu napravili su Tibor Vincze i Ferenc Alrutz. Tiskarski radovi: Digital Nyomda Kft.

Svojevrsno predstavljanje bilo je istoga dana u mohačkome muzeju na otvorenju izložbe Svetomarske čipke, koja je uljepšana nastupom orkestra „Poklade” i Vivien Gráf. Dodajmo kako su mohačke „Poklade” i CD predstavljeni na televizijskom kanalu FEM 3 u emisiji „Cafe”.

Orkestar „Poklade” osnovan je 2010. godine, a članovi su mu mladi Mohačani izrasli u tamošnjoj tamburaškoj školi pod rukom majstora tambure Józsefa Kovácsa Versendija. Naziv „Poklade” u tome podunavskom gradiću za mnoge je isto što i buše, odnosno Bušarski ophod. No značenje riječi upućuje na preobrazbu, na vrijeme kada se iz mrsa prelazi u nemrs, u post. Ta „duhovna preobrazba” odvija se u svakom čovjeku, bilo da svira bilo da sluša glazbu” – stoji između ostalog na CD-evoj omotnici. Prema riječima članova Orkestra, nosač zvuka nastao je s namjerom odavanja časti južnoslavenskoj glazbenoj i narodnoj tradiciji

Orkestar „Poklade” i Vivien Gráf

grada Mohača, tamburaške utvrde u Mađarskoj. Osim vlastitoga glazbenog ukusa i stila, nastojali su očuvati vjerodostojni mohački glazbeni i jezični izričaj, i time pridonijeti očuvanju i razvijanju mohačke tamburaške tradicije.

Članovi Orkestra bitnim smatraju njegovanje mohačke tamburaške tradicije, ali osim toga na repertoaru imaju i druge glazbene stilove. „Poklade” kao samostalni orkestar i kao glazbena pratnja mohačkog KUD-a „Zora” nastoji njegovati pučke običaje, osim toga redovito svira na plesanicama i nastupa u raznim ugostiteljskim zdanjima. Članovi su Orkestra Atila Andrić – basprim, vokal, Stipo Pavković – basprim, samica, vokal, Marko Čelinac – harmonika, vokal, Balázs Bóka – kontra, Roland Róka – prim-tambura, Tamás Balogh – prim-tambura, Dávid Bischof – bega i Vivien Gráf – vokal.

Na CD-u je sedamnaest mohačkih pučkih napjeva i pjesama, također i onih koje to nisu, ali se odavna izvode, sviraju i pjevaju u Mohaču: Todore, Oj, doktore, Oj, curice, Marice, Na dvi strane, Sitne bole i hopa cupa, Trojanac, Farbarica suknjica i jabuke, Aj, šta ću, nane, Veliko muvačko kolo, Od Muvača do Baje, Crven fesić, Golub na rame, Đurđevska kišica, Gunje ranke i Sinoć mi je dolazio, Cigančica, Veseli Šokci (I mi smo Šokci i Vesela je Šoka-dija), Vranjavka i Golubica bila.

Nosač zvuka Orkestra Poklade i Vivien Gráf može se kupiti u Turističkom uredu grada Mohača u Gradskoj kući te u Muzeju Dorottye Kanizsai, po cijeni od 2500 forinta. Osim toga prodaje se i u Budimpešti u prodavaonici na Corvinovu trgu pod brojem 7. Opširnije na www.lemezei.hu.

S. B.

Trenutak za pjesmu

* * *

Pejzaži bez mora
nemaju zapravo nikog svog.
Oni jedino prema vjetru
određuju svoju sudbinu.

Pejzaži bez mora
ne vide,
jer imaju crni povež
preko očiju.

Njihovi stanovnici
su zatvorenici.
Jedu zatvorski kruh.
Njihovi stanovnici
su osuđenici,
ali već se polako probija
nebeska svjetlost,
koje se djeca boje.

I sve se otvara
kao izgubljena knjiga,
dok more udara
u vrata i u prozore.

Čini se:
sve će se odjednom
otvoriti.

Arsen Dedić

Suradnja Baje i Subotice

Subotička gostoljubivost oduševila bajske studente

Zamisao o suradnji bajske Visoke škole Eötvösa Józsefa i Subotice rodila se prilikom znanstvene konferencije "Dani Balinta Vujkova", kada sam se upoznala s ljudima čiji je cilj, poput mogega, očuvati hrvatsku samobitnost i hrvatski jezik izvan granica Republike Hrvatske. Sljedeći je korak već tada u mojim mislima bio napravljen – dovesti studente i upoznati ih s radom hrvatskih ustanova u Subotici. Stoga odmah na početku treba istaknuti Jasnu Vojnić, dopredsjednicu Odbora za obrazovanje Hrvatskoga nacionalnog vijeća, koja je s oduševljenjem prihvatila suradnju te organizirala studentima program koji će zauvijek pamti.

Leonora, Leila, Natalia i Petar na jezeru Palić

Natalia i Leila, buduće učiteljice, te Leonora i Petar, budući odgajatelji, dočekani su u Hrvatskome nacionalnom vijeću kao gosti kojima je posvećena sva pažnja domaćina, trudeći se uistinu na svakom koraku pokazati koliko im je drago što smo ih posjetili. Nakon dočeka i iznimne gostoljubivosti, uputili smo se u Osnovnu školu „Matko Vuković“, gdje je nanovo iskazano oduševljenje našim dolaskom u obliku pjesme učenika uz pratnju tamburica, a potom i obilaska razrednih odjela kako bi studenti vidjeli rad materijalima na temelju Programa Montessori. Ravnateljica i učiteljice poslije su ugostile studente uz hranu i piće, darujući im i poklone, te ih pozivajući na nastavak suradnje, a studenti su već tada komentirali da nikada nisu doživjeli takav trud i gostoprimstvo.

Kada smo došli u Zavod vojvođanskih Hrvata, Katarina Čeliković svojom je energijom i zanosom govorila o radu Zavoda te o budućoj ulozi studenata u očuvanju hrvatske samobitnosti, motivirajući ih da izađu izvan okvira budućega radnog mjesta i uključe se u održavanje svoga materinskog hrvatskog jezika u Mađarskoj, u čemu će im ona uvijek rado pomoći. Osaženi njezinim govorom i karizmom, te poklonima Zavoda, uputili smo se u Vrtić „Marija Petković“ – Sunčica, koji radi po Programu Montessori, kako bi studenti uvidjeli i drugu perspektivu učenja te rada s djecom. Odgajateljice su, predvođene koordinaticom Dajanom Šimić, studente uključile u igru tišine, a zatim pokazale način rada u vrtiću, pri čemu su se studenti uključivali u dječje igre, upoznajući materijale kojima se igra, odnosno učenje ostvaruje. Posvećena nam je potpuna pažnja te su svake sekunde nasmiježene odgajateljice iskazivale dobrodošlicu i sreću zbog našega dolaska.

Dan smo završili večerom u Hrvatskome kulturnom centru

Bunjevačko kolo, uz mjesni tamburaški sastav te Tamburaški sastav Garavuš, čime je s tradicionalnim hrvatskim pjesmama zaokružen program namijenjen čuvanju i osvježavanju hrvatske samobitnosti, te povezivanju hrvatske zajednice.

Drugi smo dan obišli Gradsku kuću, franjevački samostan, jezero Palić te se oprostili uz ručak na Etnosalašu Balažević u Tavankutu, što je upotpunilo doživljaj studenata koji su nebrojeno puta zahvalili što im je izlet organiziran. Završilo je kako je i počelo – u ugodnome društvu Jasne Vojnić, koja nas je držala kao kap vode na dlanu puna dva dana, pokrivajući sve naše troškove, te ne postoje riječi kojima bismo iskazali zahvalnost na svemu što smo doživjeli. Možemo se samo nadati da ćemo njoj, i

svima koji su nas s osmijehom i oduševljenjem dočekali, dobiti priliku jednoga dana uzvratiti. U ime mojih studenata i mene, neka ova pisana riječ *hvala* doleti do svih koji su naš boravak u Subotici učinili iskustvom koje će poput sjemenke jednoga dana razviti plod nove suradnje. A nju će, vjerujemo, tada pokrenuti navedeni bajski studenti, kojima posvećujem Matoševe riječi... *Tražite, nađite, stvorite srce hrvatsko!*

Zorica Jurčević

Šesnaestogodišnje Santovkinje
1944. g.: Marija Mandić i Marica Bartulov

Prigodni koncert na Mali Uskrs

Na svetkovinu Maloga Uskrsa ili Bijelu nedjelju, 3. travnja, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, u suradnji s Centrom za kulturu Novi Zagreb, u budimskoj crkvi Rane sv. Franje priredilo je uobičajeni Uskrsni koncert. Na priredbi su pribivali predstavnici diplomatskih zborova u Mađarskoj, hrvatski vjernici glavnoga grada i njegove okolice.

Milan Hibšer, Gordan Grlić Radman, Nina Kobler i Krešimir Marmilić

Ustaljen je običaj kako na kršćanske svetkovine Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti glazbenim spektaklom obdaruje ljubitelje te umjetnosti. Na početku priredbe hrvatski veleposlanik Gordan Grlić Radman, kako reče, poput dobroga domaćina, prvo je na jezicima gostiju, na mađarskome i engleskome, potom i na hrvatskome pozdravio nazočne. Naglasio je da od diplomatskih tijela u Mađarskoj, jedino hrvatska priređuje koncerte na Uskrs i Božić. Potom je ukratko predstavio izvođače te istaknuo da i ovom prigodom pri provedbi događaja Veleposlanstvu je izašao ususret Centar za kulturu Novi Zagreb, te najavio da će najvjerojatnije zajednički ostvariti i Božićni koncert. Sopranistica Nina Kobler, violončelist Krešimir Mar-

milić uz orguljašku pratnju Milana Hibšera izveli su djela Domine Deus Antonija Vivaldija, Singet dem Herrn BuxWV 98 Dietricha Buxtehudea, Pastorale op. 150 Josefa Gabriela Rheinbergera, Ave Maria Dore Pejačević, An Wasserflüssen Babylon (koral) i An Wasserflüssen Babylon (koralni preludij) Johanna Sebastian Bacha, An Wasserflüssen Babylon (improvizacija) Milana Hibšera, Panis angelicus Caesara Francka, Ave Maria Johanna Sebastian Bacha i Charlesa Gounoda te Nulla in mundo pax sincera Antonija Vivaldija.

Zamolbu publike za izvedbu još jedne skladbe glazbenicima je prenio hrvatski veleposlanik Grlić Radman. Oni su za poseban dar izveli djelo Ave Maria Franza Schuberta. Koncertni je program sastavljen u skladu s prigodom i sakralnim izvedbenim mjestom, iz kojega nisu izostajali remek-djela vrhunskih skladatelja. Savršen nastup trija zaokružen je Vivaldijevim uzvišenim skladbama, ali tu su i neizostavna djela Bacha, kralja orguljaške glazbe, te ne u posljednjem redu improvizacija orguljaša Milana Hibšera, skladbe koje su odista očarale publiku. Na njihovu veliku radost na programu je bilo i djelo Dore Pejačević, na čije je glazbeno

Obavijest

Budimpeštanski Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom izvješćuje roditelje da će upis u 1. razred osnovne škole za 2016./17. školsku godinu biti u četvrtak, 14. travnja, i u petak, 15. travnja, od 8.00 do 19.00 sati. Za upis su potrebni ovi dokumenti: izjava o sudjelovanju u narodnosnom odgoju i obrazovanju; izjava o narodnosnoj pripadnosti; izjava roditelja o pravu skrbništva nad djetetom; izjava o pohađanju nastave vjeronauka i etike; izjava roditelja o mjestu prebivališta; izjava o podnošenju zahtjeva za normativnu doplatu hrane; obrazac za upis. Pri upisu trebaju biti nazočni oba roditelja i dijete.

djelovanje, među inima, privukao pozornost donedavni nastup EUphony orkestra, na Glazbenoj akademiji Ferenc Liszta. Publika je i ovom prigodom burnim pljeskom zahvalila umjetnicima na veličanstvenom nastupu.

Kristina Goher

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Hrvatske samouprave XV. okruga, te u suorganizaciji okružne Glazbene i umjetničke škole „Jenő Hubay” i Puhačkog orkestra Općine Donji Kraljevec, u subotu, 16. travnja, s početkom u 16 sati u koncertnoj dvorani narečene škole (Bocskaijeva ulica 70 – 78) bit će uobičajeni puhački koncert dvaju sastava. Organizatori svakoga rado očekuju.

Klanje svinj na petroviski način za dobrotvorne svrhe

Ako je vist salantsko, daranjsko, letinjsko, plajgorsko, kiseško klanje svinje, onda svakako simo sliši i prva javna svinjokolja Petrovoga Sela, na inicijativu takozvanoga združenoga Vlasništva zemljišća okol Petrovoga Sela i gornje petroviske krčme s familijom Gaál.

Subotu, 12. marcijuša, dan se je rano začeo za dvi petroviske ekipe ke su se s oduševljenjem odvezle u Jakovu, kad na majru Rác su se donidob lipo u miru odgajale dvi svinje od 140 kili. Človiku ki još i najmanje ne trpi bol i strahovanje blaga, ništ drugo ne ostane, nego pri krvavom činu obrnuti se k stijeni i štruknuti prste u ušeta da ne vidi i ne čuje, i tako preživi najteži dio „svinjarije“. Ovako smo djelali mi, ki smo slabiji na nerve, dokle je curila krv i mišala se je, a cucki okol nas su uživali u gužvi. Prva faza djela s noži je bila završena, kad su se najprzeli orudalja za paljenje, a muške ruke hudo su djelale i veljek su črne dvi svinje bile na stoli. Slijedilo je još čišćenje i podiljenje svinj, ke su se vrijeda našle u četiri dijeli u džipi i vozili smo se domom, u Petrovo Selo.

Pod šatorom petroviske krčme pak se je jur voda kipila, dobro prlje su naložili u kahje, šporhete, lonci su se pripravili za daljnje korake. Zelje se je mišalo, vekšinom su se ovde angažirali muži za djelo, samo rijetkokrat su se našle žene pri najgerastoj šetnji. Sve je išlo redom, za što su bili odgovorni glavni jagar cijele okolice Vilmos Dezső, a ujedno i predsjednik petroviskoga združenoga Vlasništva zemalj koje svako ljetu podili pinez med seoskim društvu, ter Kristina Gaál, šefica krčme, jer ovde su išli dohotki u dobrotvorne svrhe, Dvojezičnoj školi i čuvarnici. Pokidob sve manje imaju i pri nas pri hiža tradicionalno klanje svinj, s ovom prezentacijom su htili organizatori malo približiti i u stvarnosti diti, kako se je to negda davno djelalo pri svakom stanu. Pravoda djelači nisu mogli biti na suho, ovde je mogao svaki pobrati priznanja i za vlašće ponukano žgano ali vino, tako u košara i taška do večera su se floše, bome, ispraznile. Otpodne se je već agresivno dušilo okolo-naokolo, kobasice, pečeno meso, zelje, krumpljini su se prodavali, a nosilo se je i domom, a čudami su

jili i na licu mjesta, iako ni pod šatorom nije bilo prevruće. Uz jilo i pilo pravoda je bilo i druženja jer mjesni mužikaši nisu šparali s akordi. Čudami su došli i iz susjednih austrijskih sel, i pohvalili jilo i kuhare ki su cijeli dan stali s kuhačom, vilicama u ruka. Svi ak-

tivisti su zastunja djelali s velikom voljom za jedan skupni cilj.

Kako je rekao nadalje Vilmos Dezső, glavni organizator toga „svinjskoga dana“, ki je i sam kuhar na glasu, slijedeći gastronomski dan u Petrovom Selu je predviđen u juniju, a bit će još gvišno veselja i zvana toga, ovo ljetu pri slični prilika. Što pak naliže prvu svinjokolju, glede društvene i financijske strane, ta je jednako bila uspješna, kako i sudjena na reprizu.

Tiho

Školsko natjecanje u kazivanju stihova u lukoviškoj osnovnoj školi

U lukoviškoj osnovnoj školi ni ove godine nije izostavljeno školsko natjecanje u kazivanju stihova. U četvrtak, 10. ožujka, u popodnevним satima školski hodnici su bili puni uzbuđene djece s papirićem u ruci. Na natjecanje se pripremalo 24 učenika s nastavnicima hrvatskoga jezika.

Svi učenici škole pohađaju nastavu hrvatskoga jezika i književnosti, koju vodi troje nastavnika: Anica Popović Biczak, Biserka Brantner Kolarić i Tomislav Bunjevac. Školsko natjecanje u kazivanju proze i stihova na hrvatskom jeziku provedeno je u četiri kategorije: učenici nižih razreda u dvije kategorije: 1. – 2. i 3. – 4. razred, te učenici viših razreda u dvije kategorije: 5. – 6. i 7. – 8. razred. U svim je kategorijama dodijeljena i posebna nagrada

učenicima koji nisu postigli prvo mjesto, ali su bili vrlo vješti u kazivanju stihova.

U prvoj se kategoriji natjecalo 14, a u drugoj 10 učenika. U kategoriji nižih razreda u potkategoriji 1. –

2. razred najbolji je bio: Arpad Nemet, koji pohađa 2. razred, s pjesmom Ivanke Borovac «Najljepša mama na svijetu», a posebnu su nagradu u ovoj kategoriji osvojili: Akoš Vilanji, Jazmin Mesaroš i Friderika Hajoš. U kategoriji nižih razreda u potkategoriji 3. – 4. razred najbolja je bila: Vivien Silović s pjesmom Dragana Lukića «Fifi», a posebnu je nagradu osvojila Tamara Čonka.

U kategoriji viših razreda u potkategoriji 5. – 6. razred najbolja je bila: Lila Vilanji, 6. razred, s pjesmom Ivice Smoleca «Prva ljubav», a posebnu su nagradu dobile učenice 5. razreda Danijela Vertkovi i Viktorija Banjai. U kategoriji viših razreda u potkategoriji 7. – 8. razred najbolji je bio Tomislav Vinak, s pjesmom Luke Paljetka «U svakom slučaju te volim». Svi su učenici nagrađeni spomenicama i prigodnim poklonima za koje su se pobrinule svojom potporom lukoviška, brlobaška, novoselska i potonjska Hrvatska samouprava te Izdavačko poduzeće Croatica. Nakon školskog natjecanja pobjednici se počinju pripremati na državno natjecanje koje će se prirediti u Budimpešti.

Luca Gažić

Počinje program za obnovu cesta uglavnom prema Barči

Počinje državni program za obnovu cesta iz domaćih izvora u iznosu od 69 milijarda forinta. Na početku mjeseca Magyar Közúti Nonprofit Zrt. sklopio je o tome ugovor s Ministarstvom regionalnog razvoja. Prema planu radovi moraju početi u proljeće, a mogli bi završiti već ove godine.

Voditelj odjela za komunikaciju Magyar Közúti Nonprofit Zrt.-a izjavio je da zahvaljujući razvoju mogu poboljšati dostupnost određenih regija, može se smanjiti vrijeme putovanja te povećati kakvoću međugradske javnog prijevoza. Od 69 milijarda forinta obnovit će glavne ceste od 444 te sporedne od 119 kilometara. Najveća obnova bit će na glavnoj cesti 6, gdje na više dionica predviđaju obnove uglavnom u prema Barči.

Promjena roka za prijave na natječaj

Savez Rinya – Drava na svojoj web-stranici objavio je promjenu roka za prijave na natječaj Széchenyi 2020 – „Településképet megváltoztatás épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés” koji je namijenjen za civilne udruge i crkve. Prema tome od 11. travnja čekaju zahtjeve za podupiranje projekata.

ŠELJIN – U organizaciji tamošnjeg Vrtića „Cvrčak”, u utorak, 26. travnja, prvi put se priređuje Hrvatski dan. U sklopu njega kratak program prikazat će sve tri skupine u kojima se odgoj odvija djelomično na hrvatskom jeziku, te djecu i roditelje čekaju domaći specijaliteti i kolači. Cilj je Dana da djeca što ranije upoznaju hrvatsku kulturu i običaje.

Mala stranica

Za pametne i pametnice

Odgonetnite zagonetke!

Mi smo prvi
Kad se siječe, kad se mrvi,
Mi smo vam uvijek prvi.
Bili nježni ili grubi –
Samo nek su zdravi ____.

Ja sam sladak, svima znan,
Lako stanem na vaš dlan.
Zubima baš nisam sklon,
Moje ime je ____.

Pustite me
Nakon sna i svakog jela,
Ja bih vama pomoć htjela.
Uvijek volim zdrave zube,
Pustite me van iz tube.

Kada ruke nisu čiste,
Mene zovu i koriste.
Nečistoća odmah ode,
Al ne radim ja bez vode.

Vic tjedna

Dode Perica kući i mama ga pita:

- Perice, zašto se ne družiš više s Markom?
- Perica:
- Mama, ti bi se družila s nekim tko pije, puši i drogira se?
- Mama:
- Naravno da ne bih!
- Perica:
- E, pa neće ni on.

Čuvaj svoje zdravlje!

**Pravo bogatstvo
je zdravlje,
a ne komadići
zlata i srebra.**

Svjetski dan zdravlja obilježava se 7. travnja pod pokroviteljstvom Svjetske zdravstvene organizacije (WHO). Taj se dan obilježava kako bi se izgradila svijest o vrijednosti zdravlja. Podjednako je važno psihičko, fizičko i tjelesno zdravlje. Koliko je važno zdravlje, o tome svjedoče i stare poslovice o zdravlju: Sjeti se zdravlja dok ga ne izgubiš. Čistoća je pola zdravlja. Naše zdravlje je u našim rukama. Tko se sunca krije, svoje zdravlje bije. Veselo srce – pola zdravlja. Smijeh je najbolji lijek. Uoči Svjetskog dana zdravlja razmislite o tome što vi činite za svoje zdravlje!

Znate li

što je pitaya?

Prema legendi, tko pojede „zmajsko voće“, postaje snažan poput zmaja. Radi se o kaktusovu plodu, a nazivaju ga i „kraljevskim voćem“. Podrijetlom je iz Meksika te dijelova Južne i Srednje Amerike, no uzgaja se i u mnogim azijskim zemljama. Postoje različite vrste ovog voća i može ih se naći u slatkoj i kiseloj vrsti. Zmajsko voće, zbog svoje bogate prehranbene vrijednosti, povoljno djeluje na zdravlje kože, očiju, kostiju, zubiju, probave, smanjenje masnoća i regulaciju šećera u krvi, poboljšanje metabolizma... Zmajsko je voće proglašeno vrhunskom namirnicom.

Nagrada najboljima – izlet u Hrvatsku

U organizaciji serdahelske Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin” i Osnovne škole „Katarina Zrinski”, od 19. do 23. ožujka priređeni su Dani hrvatskoga jezika. Programi se već uobičajeno organiziraju uoči spomena na Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, odnosno u surhu očuvanja hrvatskoga jezika. U okviru programa uvijek gostuje pečuško Hrvatsko kazalište, ovaj put s misterijem Rajmunda Kuparea „Porodjenje”. Zbog blizine Uskrsa predstavljen je stari običaj izradbe pisanica, prikazale su je Jelena Adam i Marija Prosenjak. Redovit program Dana hrvatskoga jezika također je i regionalno natjecanje u kazivanju hrvatskih stihova i proze.

Mira Prosenjak osvojila je 1. mjesto u kategoriji 1. – 2. razred.

Šara Vajdai najuspješnija je natjecateljica u kategoriji 3. – 4. razred.

Armin Hason osvojio je 1. mjesto u kategoriji 5. – 6. razred.

Rebeka Premec najbolja je kazivačica u kategoriji 7. – 8. razred.

Na natjecanje kazivanja stihova i proze prijavila su se djeca iz pet osnovnih škola s programom predmetne nastave hrvatskoga jezika, iz Boršfe, Kereka, Kerestura, Serdahela i Sumartona, odnosno iz draškovečke partnerske škole. Prijaviti se trebalo s jednom pjesmom ili prozom na hrvatskome jeziku po izboru. U nekim su ustanovama priređena i mjesna natjecanja, pa su na regionalno natjecanje stigli samo ponajbolji učenici, ukupno trideset osmero. Prije negoli je započelo natjecanje učenici serdahelske škole prikazali su kratak glazbeni program i uz tamburašku glazbu malo se smirila trema natjecatelja. Učenici su kazivali pjesme poznatih autora, npr. Jadranke Čunčić Bandov, Zvonimira Baloga, Stanislava Femenića, Milana Crnkovića..., međutim pjesme hrvatskih pjesnika iz Mađarske bile su slabo zastupljene (svega 2 – 3 pjesme). Mlađi kazivači većinom su izabrali pjesme o životinjama, o proljeću, a stariji neku ljubavnu ili rodoljubnu pjesmu. Svi su se sudionici svojski pripremili, tekstove su točno znali, izgovor im je bio točan, mnogi su se istaknuli u interpretaciji, stoga ocjenjivački sud nije imao nimalo lak zadatak. U redovima ocjenjivačkog suda sjedile su: Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije, Marija Biškopić Tišler, ravnateljica serdahelske škole, Marija Prosenjak, umi-

rovljena učiteljica, i Biserka Kiš, učiteljica keresturske škole. Ipak na kraju je done-sena odluka koji su po njihovu sudu bili najbolji kazivači po određenim kategorijama, oni će zastupati regiju na Croatia-dinu državnom natjecanju. Zahvaljujući serdahelskoj Hrvatskoj samoupravi, svi su sudionici nagrađeni, a po kategorijama pet najuspješnijih natjecatelja nagradila je izletom u Hrvatsku.

Rezultati natjecanja kazivanja stihova i proze:

Kategorija za 1. – 2. razred:

1. mjesto: Mira Prosenjak
2. mjesto: Georgina Doboš
3. mjesto: Bence Horvat

Kategorija za 3. – 4. razred:

1. mjesto: Šara Vajdai
2. mjesto: Nora Matola, Evelin Kutaši
3. mjesto: Kira Karakai

Kategorija za 5. – 6. razred:

1. mjesto: Armin Hason
2. mjesto: Kristijan Sabo
3. mjesto: Dorina Vadaš, Dženiifer Koler

Kategorija 7. – 8. razred:

1. mjesto: Rebeka Premec
2. mjesto: Veronika Kapuvari
3. mjesto: Kira Kalinić, Ana Tirasi.

Darovi od čike Karčija

Ni ovog Uskrsa profesor dr. Karlo Gadanji nije zaboravio na kerestursku djecu, a ni na javne djelatnike toga mjesta, povodu blagdana podario ih je slatkima i zaželio im sretan Uskrs.

Profesor, odnosno Karči bače daruje djecu.

Profesora u rodnome mjestu oslovljavaju Karči bače, poznaju ga kao velikodušnog, ljubaznog čovjeka koji je uvijek lijepo, svečano obučen i u Kerestur nikada ne stiže praznih ruku. Uz njega se veže stipendija za učenike i nastavnika keresturske škole, koju je dodijelio već deseti put, također već deset godina zaredom obraduje više od dvjesto djece i pedeset djelatnika. Profesor dr. Karlo Gadanji nije zaboravio odakle je krenuo i dandanas mu je važna sudbina svojega rodnog mjesta, stoga kada je u mogućnosti, pomaže mu. Podupro je već više puta za obnovu crkve, zadnji put dao je izraditi freske, koje su i nekoć bile u crkvi. Odonda strop crkve uljepšavaju evangelisti: Matej, Marko, Lukač i Ivan. Više puta je potpomagao i veće priredbe mjesta, no ipak mu je najdraže kada daruje djecu, jer on se još sjeća svog djetinjstva kada se živjelo jako skromno i djeca nisu mogla dobiti ni čokoladu, a kamoli neku igračku.

Djeca su svake godine vrlo vesela i uvijek se pripremaju s kulturnim programom za čiku Karčija. On je i ove godine bio presretan što djeca ne zaboravljaju hrvatske običaje i rekao da znati dva jezika i dvije kulture, to je golemo bogatstvo.

beta

Profesor u krugu nastavnika

beta

Naradski nogometni susret

Već nekoliko godina zaredom Hrvatska samouprava sela Narada (Nagynyárád) u veljači ili ožujku organizira dvoranski malonogometni susret hrvatskih momčadi iz cijele Baranjske županije. Ove se godine na otvoreni poziv naradske Hrvatske samouprave odazvalo osam momčadi, kaže nam predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Đuro Perović. Hrvatski nogometni susret održan je u mjesnoj športskoj dvorani 20. veljače. Nakon svečanog otvaranja i riječi dobrodošlice Đure Perovića, počela su nogometna nadmetanja. Susretu je pribivao i naradski načelnik Tibor Mintal koji je u ime sela pozdravio okupljene i zaželio još mnogo sličnih susreta upravo u Naradu. Sve su se momčadi na zavidnoj razini pridržavale pravila poštene igre, a najvažnije je bilo zajedničko druženje oko nogometne lopte, veselje i radost susreta. Nakon prijepodnevni i poslijepodnevni nadmetanja slijedilo je proglašenje rezultata.

Nagrade su natjecateljima uručili Đuro Perović, Tibor Mintal i Arnold Barić, predsjednik Hrvatske samouprave sela Mišljena, ujedno i dopredsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj, te Đuro Tarađija, predsjednik kukinjskoga nogometnog kluba. Prvo je mjesto pripalo momčadi semeljske, drugo momčadi mišljenske, treće momčadi naradske, četvrto momčadi vršendske, peto momčadi kukinjske, šesto momčadi sukitske Hrvatske samouprave, sedmo momčadi sela Narada, a osmo mjesto prijateljima iz Slovačke, momčadi iz Kralova Broda. Najboljim igračem Susreta proglašen je Petar Čeh iz momčadi naradske Hrvatske samouprave, a najboljim vratarem Gabor Vegsó iz semeljske momčadi.

Nakon predaje nagrada svi su sudionici nastavili druženje na zajedničkoj večeri do kasnih sati.

Razmjena kulturnih programa između Pečuha i Sarajeva

Mađarsko izaslanstvo odgovorno za kulturnu djelatnost grada Pečuha 22. i 23. veljače otputovalo je u Bosnu i Hercegovinu kako bi izgradilo kulturni most između Pečuha i Sarajeva. Riječ je o razmjeni kulturnih projekata, umjetnika, pisaca i repertoara kazališta te folklornih skupina. Članove izaslanstva (Balázs Vincze, ravnatelj Uprave Zsolnayjeve baštine, neprofitni d. o. o. i njegov suradnik Damir Resimović, Károly Méhes, pečuški književnik, István Komor, ravnatelj Pečuške galerije, Zolt Horváth, ravnatelj Panonske filharmonije, Lila Trubić, zastupnica folklornih skupina) dočekao je mađarski veleposlanik Bosne i Hercegovine József Négyesi. Mađarskom su izaslanstvu bile od velike pomoći dvije gospođe koje su pratile izaslanstvo i osigurale sastanke: Leonora Gulyás, ataše za EU, kulturu i edukaciju, te Danijela Šikuljak, konzularna suradnica. Zastupnici ovih dvaju gradova otvoreni su za suradnju i prijateljski odnos, stoga su Mađari u Sarajevu obišli moguća mjesta i kulturne ustanove za izvedbu budućih manifestacija te pregovarali s vodećim osobama Kamernog teatra, sarajevskoga Narodnog pozorišta, Sarajevske filharmonije i s voditeljima Bosanskoga kulturnog centra te Mirvadom Kurićem, ministrom kulture i sporta Kantona Sarajevo. Pri susretu s ministrom bosanski književnik Abdulah Sidran preporučio je organizatorima da sve programske razmjene stave na duh mladosti i moderniteta u okviru europske integracije. Ravnateljica sarajevskoga Narodnog kazališta Marijela Margeta Hašimbegović pristala je na razmjenu opernih i baletnih predstava te ponudila svoj prostor za održavanje folklornih večeri. Suradnja će se odvijati u projektima ovih dvaju gradova, a mađarsko je izaslanstvo za početni korak pozvalo grad Sarajevo da bude počasnim gostom Festivala svjetlosti 2017. godine u Pečuhu.

Lila Trubić

Foto: Press-služba KS

Dombolski Hrvati u Rijeci

U organizaciji dombolske Hrvatske samouprave, u veljači dio Hrvata iz tog naselja otputovao je na Riječki karneval. Međunarodna karnevalska povorka kruna je karnevalskih priredaba u cijeloj Hrvatskoj. Natjecanje je to u duhovitosti i maštovitosti, gdje publika može uživati u vatrometu boja i oblika, pogledati stotine okićenih kola i tisuće maski. Posjetitelji stignu iz Hrvatske, a i iz inozemstva. Riječki karneval spada u krug događaja koji se teško može opisati ili u potpunosti pokazati fotografijama. Kažu da Riječki karneval treba doživjeti, što su ovom prilikom mogli i dombolski znatiželjnici.

Luca Gažić

POMURJE – Na poziv generalne konzulice Republike Hrvatske u Pečuhu Vesne Haluga predstavnici Mješovitog odbora Međimurske županije skupa s pomurskim Hrvatima 7. travnja 2016. posjetit će Generalni konzulat u Pečuhu. Prema planiranom programu, osim Konzulata, predstavnici će posjetiti Hrvatski klub „August Šenoa“, te sastati se s predstavnicima Hrvata iz Baranjske, Šomođske i Bačko-kiškunske županije, a posjetit će Obrazovni centar Miroslava Krleža. U povratku će stati na ručak u Parku mađarsko-turskog prijateljstva i položiti vijenac kod spomenika Nikole Zrinskog.

KANIŽA – Hrvatska samouprava toga grada 17. travnja, s početkom u 15 sati u crkvi „Srce Isusovo“ priređuje Susret hrvatskih crkvenih zborova pod naslovom „Mariju pozdravljamo“. Na Susretu će sudjelovati pjevački zborovi iz Mačkovca, Mlinaraca, Fičehaza, Kerestura, Serdahela, Petribe, Pustare i Kaniže, te dječji zbor keresturske, serdahelske i kaniške djece. Koncert zborova prethodit će hrvatska sveta misa posvećena pokojnomu rektoru Varaždinske biskupije Blažu Horvatu. Organizatori svakoga srdačno očekuju.

KALAČA – Tamošnja Hrvatska samouprava 23. travnja organizira Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča koje će se održati s početkom u 8 sati na kanalu Vošu (Vajas), na dionici gradskog parka Kubikus. Organizatori očekuju prijave tročlanih družina mjesnih hrvatskih samouprava.

BUDIMPEŠTA – Po ustaljenom običaju veleposlanik Republike Hrvatske u mađarskome glavnom gradu Gordan Grljić Radman i ove će godine primiti HOŠIG-ove maturante, razrednicu Mariju Petrić te ravnateljicu ustanove Anu Gojtan. Prijam će se upriličiti u ponedjeljak, 25. travnja, s početkom od 17 sati, u rezidenciji Veleposlanstva.

Poziv na javni natječaj

Pečuška Hrvatska samouprava raspisuje javni natječaj za prijavu posebnih projekata od interesa za Hrvate u Pečuhu kojim se njeguje hrvatska kultura i proširuje ugled hrvatske zajednice u tome gradu.

Temeljem ovog natječaja dodijelit će se **500 tisuća forinti**.

Pravo na sudjelovanje u javnom natječaju imaju hrvatske civilne organizacije, udruge i zaklade koje su registrirane ili imaju registriranu ispostavu u Pečuhu, a svoju djelatnost obavljaju u interesu stanovnika grada Pečuha. U javnom natječaju mogu sudjelovati isključivo organizacije koje posjeduju porezni broj i bankovni račun.

U javnom natječaju ne mogu sudjelovati političke organizacije, poduzeća, pojedinci, ustanove čiji su osnivači država, mjesne upravne jedinice ili crkva.

Jedan prijavitelj može prijaviti samo jedan projekt čiji je cilj konkretan program ili niz priredaba.

Prijava se može dostaviti isključivo putem ispunjenog obrasca („Kulturális támogatási keret pályázat – 2016“). Obrasci se mogu preuzeti u sjedištu pečuške Hrvatske samouprave (**7624 Pécs, Esze Tamás u. 3.**).

Prijava mora sadržavati:

- potvrdu o registraciji udruge ili valjanome poreznom broju. (Potvrda ne smije biti starija od 30 dana.)
- izjavu o nepostojanju sukoba interesa
- proračun programa (prihodi i rashodi).

Prijavu molimo dostaviti na adresu: Pécsi Horvát Önkormányzat, 7624 Pécs, Esze Tamás u. 3., s naznakom „Kulturális támogatási keret pályázat 2016“.

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do 30 travnja 2016. godine. (Šalje li se prijava poštom, u obzir se uzima nadnevak, datum na poštanskom žigu.)

Prijavitelji će o rezultatima javnog natječaja biti pismeno obaviješteni.

Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave i neovjerene preslike te nepravovremene prijave neće se razmatrati.